

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра трудового права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТРУДОВІ СПОРИ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Трудові спори» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 22 с.

Розробники:

Кравцов Данило Маркович: кандидат юридичних наук, доцент
Соловійов Олексій Володимирович: кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри трудового права
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри трудового права
(протокол № 15 від 23 червня 2022 р.)

**Завідувачка кафедри – Серєда Олена Григорівна, докторка юридичних наук,
професорка**

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	12
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	12
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	15
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Трудові спори» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський) рівень	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
Загальна кількість годин - 120		Семестр	Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 60, самостійної роботи студента - 60		1,2	1,2
		Лекції	Лекції
		28 год.	8 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		32 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
60 год.		108 год.	
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних знань, засвоєння методологічних основ та здобуття практичних навичок профілактики, запобігання та вирішення трудових спорів.

Завдання:

– теоретичне дослідження причин виникнення трудових спорів, способів їх профілактики та вирішення в міжнародній практиці, в Україні та зарубіжних країнах;

– засвоєння змісту нормативно-правових актів, що регулюють вирішення трудових спорів та оволодіння навичками їх застосування;

– засвоєння правової природи індивідуальних і колективних трудових спорів, їх предмету, суб'єктного складу, в тому числі складу та правових основ діяльності юрисдикційних органів та виконання їх рішень;

– здатність приймати участь у процедурах вирішення трудових спорів, в тому числі у процедурах запобігання та профілактики трудових спорів;

– здобуття навичок складання юридичних документів для вирішення трудових спорів.

Пререквізити: «Трудове право», «Теорія права», «Адміністративне право», «Цивільне право» (вивчається у бакалавраті).

Кореквізити: «Адвокат у цивільному судочинстві», «Практикум з адвокатури», «Методика і тактика адвокатської діяльності».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати на підставі аналізу сучасних наукових підходів знання, розуміння і зміст категорії «трудові спори», відмежовуючи їх від категорії «трудові конфлікти».
РН 2.	Демонструвати знання та розуміння правової герменевтики під час формулювання дефініцій правових категорій у сфері вирішення трудових спорів.
РН-3.	Здійснювати аналіз практики вирішення трудових спорів у зарубіжних країнах.
РН-4.	Надавати характеристику методів дослідження ефективності юридичної практики вирішення індивідуальних трудових спорів
РН-5.	Демонструвати знання правових основ розробки і використання інновацій в сфері вирішення індивідуальних трудових спорів.
РН-6.	Розробляти алгоритм дій у випадку виникнення індивідуального трудового спору, поетапно реалізовувати ці дії й усвідомлювати юридичні наслідки.
РН-7.	Демонструвати вміння формулювати нові гіпотези та розв'язувати наукові проблеми в сфері вирішення індивідуальних трудових спорів, обирати належні напрями й відповідні методи для їх дослідження.

РН-8.	Аналізувати особливості інноваційної діяльності під час пошуку оптимальних підходів до вдосконалення процедури вирішення колективних трудових спорів.
РН-9.	Доводити епістемологічну правомірність висунення теоретичних альтернатив при проведенні наукових досліджень у сфері вирішення колективних трудових спорів.
РН-10.	Надати правові рекомендації організаторам та учасникам страйку, спрямовані на чітке дотримання положень законодавства та попередження негативних наслідків страйкового руху.
РН-11.	Здійснювати узагальнення судової практики визнання страйків незаконними для проведення роз'яснювальної роботи серед сторін колективного трудового спору на предмет дотримання складно виписаної процедури оголошення і проведення страйку.
РН-12.	Оперативно реагувати на випадки порушення законодавства про порядок вирішення колективних трудових спорів, усунення виявлених порушень та притягнення до відповідальності порушників.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Адвокатура», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК1.3. Здатність бути лідером, стимулювати на досягнення спільної мети, брати на себе відповідальність.

ЗК 1.5 Уміння розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК 1.3. Здатність формулювати й обґрунтовувати правову позицію у справі, обирати й оперативно коригувати тактику і стратегію захисту та представництва інтересів клієнта, прогнозувати її розвиток, здійснювати ефективне адвокатське розслідування.

СК 1.4. Здатність знаходити нестандартні рішення у стресових і конфліктних ситуаціях, у тому числі із застосуванням існуючих альтернативних інструментів вирішення спорів та сучасних інноваційних технологій адвокатської майстерності.

СК 1.5. Здатність проголошувати публічні промови, застосовувати методи судової риторики, інструменти індивідуального консультування клієнта, інші спеціальні знання та навички в адвокатській діяльності.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих

правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН 1.2. Тлумачити і правильно застосовувати норми матеріального і процесуального права у процесі здійснення адвокатської діяльності, включаючи ті, які регламентують правовий статус адвоката, його професійні права та обов'язки, дозволені методи і види діяльності.

ПРН 1.3. Обирати правову позицію для захисту або представництва інтересів клієнта, ефективну тактику і стратегію для захисту або представництва інтересів клієнта, здійснювати її коригування з урахуванням розвитку ситуації, провадити адвокатське розслідування дозволеними засобами і методами.

ПРН 1.4. Застосовувати інноваційні та комунікаційні технології, інструменти публічних виступів, спеціальні знання і технічні прийоми у практичній адвокатській діяльності з метою підвищення її ефективності.

ПРН 1.5. Застосовувати в адвокатській діяльності сучасні методи складання та належного мотивування проектів актів індивідуального правозастосування, проектів процесуальних документів за видами і стадіями судочинства.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальнотеоретичні положення вирішення трудових спорів.

Теоретичні аспекти вирішення трудових спорів. Юридичний зміст категорії «трудові спори». Класифікація трудових спорів. Характеристика основних причин їх виникнення. Відмінність між причинами та приводами

виникнення трудового спору. Підстави виникнення трудових спорів. Момент виникнення трудових спорів. Принципи розгляду трудових спорів.

Міжнародні стандарти вирішення трудових спорів. Практика вирішення трудових спорів у зарубіжних країнах. Міжнародно-правове регулювання вирішення трудових спорів. Акти ООН та МОП, що регулюють вирішення трудових спорів. Поняття, види та сторони трудових спорів в зарубіжній правовій практиці. Огляд систем вирішення трудових спорів в окремих зарубіжних країнах. Огляд зарубіжного законодавства про страйки та локаути.

Медіація, як спосіб вирішення трудових спорів. Поняття медіації, як способу вирішення трудових спорів. Принципи медіації. Інструменти медіації. Роль медіатора в процедурі медіації. Вимоги, що ставляться до медіатора. Процедура медіації. Угода сторін про врегулювання спору, його правова природа та значення. Виконання угоди про вирішення трудового спору.

Модуль 2. Порядок вирішення індивідуальних трудових спорів.

Індивідуальні трудові спори. Предмет індивідуального трудового спору. Правовий статус сторін індивідуального трудового спору. Учасники індивідуального трудового спору.

Процедура вирішення індивідуальних трудових спорів. Самозахист працівниками своїх трудових прав. Органи, що розглядають індивідуальні трудові спори. Порядок створення і організація роботи комісій по трудових спорах, їх компетенція. Порядок та строки розгляду трудового спору в комісії по трудових спорах. Оскарження до суду рішення комісії по трудових спорах. Строк і порядок виконання рішення комісії по трудових спорах. Трудові спори, що підлягають безпосередньому розгляду у районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судах. Строки звернення працівників до суду за вирішенням трудових спорів. Строки звернення до суду роботодавця в питаннях стягнення з працівника матеріальної шкоди, заподіяної підприємству, установі, організації. Наслідки пропуску строку звернення до суду за вирішенням трудових спорів.

Особливості розгляду окремих категорій індивідуальних трудових спорів.

Спори про поновлення працівника на роботі та стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу. Підстави для поновлення працівника на роботі органом, який розглядає трудові спори. Наслідки поновлення працівника на роботі органом, який розглядає трудові спори. Наслідки затримки видачі трудової книжки з вини власника або уповноваженого ним органу. Особливості виконання рішення про поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника. Наслідки прийняття рішення про поновлення на роботі для службової особи, яка винна в незаконному звільненні або переведенні працівника. Наслідки затримки роботодавцем виконання рішення органу, який розглядав трудовий спір про поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника.

Зміна формулювання причин звільнення працівника, підстави та правові наслідки.

Спори про притягнення до дисциплінарної відповідальності окремих категорій осіб за загальними та спеціальними правилами.

Спори про притягнення до матеріальної відповідальності працівників.

Відшкодування роботодавцем моральної шкоди працівнику.

Органи, до компетенції яких належить виконання рішень у індивідуальних трудових спорах.

Модуль 3. Порядок вирішення колективних трудових спорів.

Колективні трудові спори. Міжнародно-правові стандарти вирішення колективних трудових спорів. Поняття колективного трудового спору і їх види. Момент виникнення колективного трудового спору. Предмет колективного трудового. Поділ колективних трудових спорів за рівнем виникнення та вирішення. Сторони та учасники колективного трудового спору. Компетенція Національної служби посередництва і примирення. Взаємодія Національної служби посередництва і примирення із сторонами колективного трудового спору. Участь Національної служби посередництва і примирення у примирних процедурах.

Процедура вирішення колективних трудових спорів. Етапи вирішення колективного трудового спору. Формування вимог найманих працівників, профспілок. Порядок і строки розгляду вимог найманих працівників або профспілки. Права і обов'язки сторін колективного трудового спору. Судові та примирно-третейські механізми вирішення колективних трудових спорів в закордонних країнах.

Органи, які здійснюють розгляд колективного трудового спору. Поняття примирної комісії, строки та порядок її створення. Порядок і строки вирішення колективного трудового спору примирними комісіями. Незалежний посередник. Поняття трудового арбітражу, порядок і строки створення. Порядок і строки вирішення колективного трудового спору трудовим арбітражем. Гарантії незалежним посередникам, членам примирних комісій і трудових арбітражів.

Правове регулювання страйку. Міжнародно-правове регулювання страйків та інших промислових акцій при вирішенні трудових спорів. Право на страйк. Поняття страйку та підстави для його початку. Порядок прийняття рішення про оголошення страйку на підприємстві, на галузевому чи територіальному рівнях. Строки попередження роботодавця про страйк, та його обов'язки у зв'язку із попередженням про страйк. Керівництво страйком на підприємстві, на галузевому чи територіальному рівнях. Обов'язки органу (особи), яка очолює страйк у зв'язку із проведенням зборів, мітингів, пікетів за межами підприємства. Укладення угоди про вирішення колективного трудового спору під час страйку. Підстави, порядок, строки та наслідки визнання страйків незаконними. Випадки, за яких забороняється проведення страйку. Вирішення трудового спору у випадках заборони проведення страйку. Гарантії для працівників під час страйку. Відповідальність працівників за участь у страйку, визнаному судом незаконним. Наслідки участі працівників у страйку. Відповідальність за примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку. Відповідальність осіб, які є організаторами страйку, визнаного судом незаконним, або які не виконують рішення про визнання страйку

незаконним. Відповідальність осіб, винних у виникненні колективних трудових спорів (конфліктів) або які затримують виконання рішень примирних органів.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальнотеоретичні положення вирішення трудових спорів.				
		Тема 1. Теоретичні аспекти вирішення трудових спорів.	12	2	2	8
		Тема 2. Міжнародні стандарти вирішення трудових спорів.	12	2	2	8
		Тема 3. Медіація, як спосіб вирішення трудових спорів.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	<i>36</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>24</i>
		Модуль 2. Порядок вирішення індивідуальних трудових спорів.				
		Тема 1. Індивідуальні трудові спори.	12	2	2	8
		Тема 2. Процедура вирішення індивідуальних трудових спорів.	12	2	2	8
		Тема 3. Особливості розгляду окремих категорій індивідуальних трудових спорів.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	<i>36</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>24</i>
		Модуль 3. Порядок вирішення колективних трудових спорів.				

		Тема 1. Колективні трудові спори.	12	2	2	8
		Тема 2. Процедура вирішення колективних трудових спорів.	12	2	2	8
		Тема 3. Органи, які здійснюють розгляд колективного трудового спору.	12	2	2	8
		Тема 4. Правове регулювання страйку.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	8	8	32
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальнотеоретичні положення вирішення трудових спорів.				
		Тема 1. Загальнотеоретичні аспекти вирішення трудових спорів.	12	1	-	11
		Тема 2. Міжнародні стандарти вирішення трудових спорів.	11	-	-	11
		Тема 3. Медіація, як спосіб вирішення трудових спорів.	12	1	-	11
		<i>Разом</i>	35	2	-	33
		Модуль 2. Порядок вирішення індивідуальних трудових спорів.				
		Тема 1. Індивідуальні	13	1	1	11

	трудові спори.				
	Тема 2. Процедура вирішення індивідуальних трудових спорів.	13	1	1	11
	Тема 3. Особливості розгляду окремих категорій індивідуальних трудових спорів.	11	-	-	11
	<i>Разом</i>	37	2	2	33
	Модуль 3. Порядок вирішення колективних трудових спорів.				
	Тема 1. Колективні трудові спори.	13	1	1	11
	Тема 2. Процедура вирішення колективних трудових спорів.	13	1	1	11
	Тема 3. Органи, які здійснюють розгляд колективного трудового спору.	11	-	-	11
	Тема 4. Правове регулювання страйку.	11	-	-	11
	<i>Разом</i>	37	2	2	44
	Усього годин / кредитів ECTS	120 / 4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Трудові спори» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні

поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.

Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у

зараховано		<p>відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

1. Нормативно-правові акти.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр;>

2. Про свободу асоціації та захист права на організацію : Конвенція МОП № 87 від 09 липня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_125;

3. Про застосування принципів права на організацію і на ведення колективних переговорів : Конвенція МОП № 98 від 01 липня 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_004;

4. Про сприяння колективним переговорам : Конвенція МОП № 154 від 19 червня 1981 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_006;

5. Щодо добровільного примирення та арбітражу : Рекомендація МОП № 92 від 29 червня 1951 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_232;

6. Щодо консультацій та співробітництва між роботодавцями і працівниками на рівні підприємства : Рекомендація МОП № 94 від 26 червня 1952 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_235;

7. Щодо консультацій та співробітництва між державною владою та організаціями підприємців і працівників у галузевому та в національному масштабі : Рекомендація МОП № 113 від 20 червня 1960 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_243;

8. Щодо розгляду скарг на підприємствах з метою їх вирішення : Рекомендація МОП № 130 від 29 червня 1967 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_250;

9. Кодекс законів про працю України : Закон від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>;

10. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15 березня 2022 р. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20>;

11. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03 березня 1998 р. № 137/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр>;

12. Про практику розгляду судами трудових спорів : постанова Пленуму Верховного Суду України № 9 від 06 листопада 1992 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>;

13. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками : постанова Пленуму Верховного Суду України № 14 від 29 грудня 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-92>;

14. Про практику застосування судами законодавства про оплату праці : постанова Пленуму Верховного Суду України № 13 від 24 грудня 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-99>;

15. Про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019 - 2021 роки : Генеральна угода від 14 травня 2019 р. (Пролонгована на 2022 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001120-19>.

2. Підручники, навчальні посібники, монографії, статті тощо.

Основна література:

1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 11: Трудове право / редкол.: С. М. Прилипко (голова), М. І. Іншин (заст. голови), О. М. Ярошенко та ін.; Харків: Право, 2018. 776 с.

2. Трудове право: підручник / О. М. Ярошенко, С. М. Прилипко, А. М. Слюсар та ін.; за заг. ред. О. М. Ярошенка. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2019. 544 с.

3. Рішення Конституційного Суду України, правові позиції та висновки Верховного Суду України та Великої Палати Верховного Суду щодо вирішення трудових спорів: наук. вид. / О. М. Ярошенко, І. П. Жигалкін, О. Є. Луценко. Харків: Юрайт, 2020. 264 с.

4. Декларация МОТ об основополагающих принципах и правах в сфере труда и механизме ее реализации. МБТ. Женева. 1998.

5. Європейська соціальна хартія: збірка договорів Ради Європи. Київ: Парламентське видавництво, 2012.

Додаткова література:

6. Жовнір Т. Особливості вирішення трудових спорів про поновлення працівника на роботі. *Підприємництво, госп-во і право*. 2018. № 8. С. 74–77.

7. Кохан Н. В. Вирішення трудових спорів у спрощеному позовному провадженні. *Юридична Україна*. 2019. № 1/2. С. 55–59.

8. Кравцов Д. М. Обов'язки працівника у сфері охорони праці та дисциплінарна відповідальність за їх невиконання. *Порівняльно-аналітичне право: електр. наук. фах. вид.* 2018. № 3. С. 149-153 URL: http://pap.in.ua/3_2018/42.pdf;

9. Кравцов Д. М., Зіноватна І. В., Бурнягіна Ю. М., Орлова Н. Г., Соловйов О. В., Конопельцева О. О. Вирішення спорів про припинення трудового договору за угодою сторін. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія: Право*. 2022. Випуск 70. С. 224–230.

10. Кравцов Д. М., Зіноватна І. В., Бурнягіна Ю. М., Орлова Н. Г., Соловйов О. В., Конопельцева О. О. Медіація як альтернативний спосіб розв'язання трудових спорів. *Наукові записки. Серія: Право*. 2022. Випуск 12. С. 73–79.

11. Серета О. Г. Медіація (посередництво) як альтернативний спосіб вирішення трудового спору. *Право та інновації*. 2017. № 2 (17). С. 38–45.

12. Сільченко С. О. Особливості розгляду трудових спорів з урахуванням змінених процесуальних норм. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С. 148–152.
13. Слюсар А. М. Загальні принципи створення та функціонування комісій з трудових спорів. *Проблеми законності*. Харків. 2014. Вип. 126. С. 85–91.
14. Швець Н. М. Право на страйк: особливості застосування та обмеження. *Право та інновації*. 2017. № 2 (18). С. 30–37.
15. Швець Н. М., Баранова Л. О., Товстик А. О. Страйк як спосіб розв'язання конфліктів між роботодавцем і працівниками. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 6. С. 91-94.
16. Kravtsov D. Loss of Confidence as Grounds for Termination of a Labour Agreement. *Visegrad journal on human rights*. 2018. № 5 P. 64-69 URL: http://vjhr.sk/archive/2018_5/part_1/11.pdf;
17. Soloviov O. V., Shvets N. M., Svichkarova I. V., Orlova N. H., Duma O. O. Form of Implementation of Collective Disputes in the Field of Labor Law. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2020. Vol. 11. № 4 (50). P. 1423–1432. URL: <https://doi.org/10.14505/jarle.v1>

3. Інтернет-ресурси.

1. Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>

7. Офіційний сайт Національної служби посередництва і примирення. URL: <https://nspp.gov.ua>
8. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики України і НАН України URL: <http://ipzn.org.ua>
9. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
10. Офіційний сайт Федерації професійних спілок України. URL: <https://www.fpsu.org.ua>
11. Сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.kiev.ua>
12. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції». URL: <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри трудового права. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/645-trudovi-spori-spetskurs>.